

"אני מביט על מה שנעשה, וחש אופטימיות"

פרופסור גבי סיבוני היה מפקד סיירת גולני והיום הוא אחד מבכירי החוקרים הצבאיים, אבל לרגע לא שוכח מאין בא ואיפה הכול התחיל – בספר חדש הוא חוזר אל ילדותו בשיכון כנען בצפת, להוריו שעשו הכול כדי להעניק לילדיהם השכלה, ולאזהרות הרבה לפני 7 באוקטובר ונפלו על אוזניים ערלות – "ההורים שלי באו לכאן להכות שורשים ולהישאר לתמיד", אומר סיבוני, "זה חוסן פנימי שהם שידרו לנו, וזה נכנס לי בדם"

רבקי גולדפינגר // צילום: שלומי יוסף

גדלת בתודעה של עולה חדש

"נמש לא. לטרות שגדלתי בשכונה שאפשר היה בקלות להיחדר בה לתרבות רעה, ההורים שלי עשו הכול כדי שנצליח וגרמנו השכלה. האחים שלי עזרו לי בלימודים, הקריאו לי ספרים, בוטנו, כדי ללמוד בתיכון היה צריך לשלם שכר לימוד, וכשאת שלי, דניאל סיון – שהיום הוא פרופסור לבלשנות עברית – המיע לתיכון, אמא שלי הקדישה את המשכורת שלה למען הלימודים שלה. בבית דיברו איתנו כל הזמן על הערך של השכלה".

משפחת סיבוני התגוררה בבית שיכון קטנטן, 40 מטר רבוע, עם רצועת אדמה מאחור שבה צמחו כנע עצי פרי. "מתצר שלנו גדל עץ ליטון חמוץ, ומהעץ הזה אכלתי לימונים על קליפתם. הייתי זורה עליהם נחל ואוכל. מין הרגל כזה. חמוץ ומלוח יחד", הוא צוחק, "אני חושב שרועי החתך ההירדרותי של הוריי בשיכון כנען הם כמו הליטון. זה היה העולם שלי. בשבילי ישראל הייתה השכונה, לא הכרנו משהו אחר. לא היה חסר לנו דבר, והיינו שמחים בזה שיש."

"המחזור שלי מצפת אלה התבררה שהיו בפיגוע הנורא במעלות. אלה החברים שלי. אחרי הפיגוע באה הטלוויזיה הישראלית לערוך ריאיון אצלנו במיתה. הם שאלו אותנו כל מיני שאלות, 'איך אתם מרגישים? אתם מפתחים? אתם חשים לא בטוחים?'. לא הבנתי מה הם רוצים מאיתנו".

למה זו שאלה לעיטונות, הרי חדרו מחבלים ורצחו חברים שלכם. "זה נכון, אבל לא הבנתי מה הם רוצים. אנתנו פה חזר". אתה מתכוון שביתם למדינת ישראל יש לך בעיקר סיבני קריאה ולא סיבני שאלה?

"בדיוק, זה המקום שלנו, נקודה. די להתעסק עם הפחדה ובכינות", הוא אומר וטפנה ביקורת גם לתקשורת בת ימינו.

עם אחותה. אחרי שעלו ארצה עול הפגנה היה כבד, אבל עבד בהתחלה בעבודות כפיים. בבניין, בקרן קיימת לישראל, אבל אחרי כמה שנים שב לעיסוק שלו כחייט במתפרה של משרד הביטחון בצפת. לימים הפך אחראי על המתפרה של משרד הביטחון. אמא עבדה גם היא בתפרה, בבית החולים וי".

כשל הרצון להיקלט בארץ, מוספר סיבוני, הם השתדלו לדבר בבית – ובחורף בחורף – בשפה העברית בלבד. "עניין השפה היה אישיו בבית. מי שנידלה אותי הייתה סבתא שלי, סבתא חסיבה. ההורים עבדו סביב השעון, והייתי הרבה אצל סבתא. ובימים ההם, ואני לגמרי יכול להבין את זה, היה הם מלדבר מרוקאית במרחב הצמוד. רצינו שההורים ידברו עברית, וגם בבית דיברנו רק עברית. אבל סבתא דיברה איתי מרוקאית. סבתא גדלה בקיר של המקובל הגדול רבי חיים פינטו, שתמונתו תלויה על הקיר כאן", הוא מצביע.

"היא גדלה על ברכי הנכד שלו, רבי חיים פינטו הקטן. יום אחד הוא אמר לה 'אני אתן לך מתנה. כל מה שאת צריכה – תבקשי ממני'. הוא כיוון בדבריו לרבי חיים פינטו הגדול. טאז אנשים האמינו שיש לה מחוות. היו באים אליה לבקש שתדליק נר ותתפלל עליהם. היה בבית שלה קיר כזה, שחור כולו מפיח, והיא הייתה מדליקה לכל הנדבאים והנוקקים של צפת. לרפואה שלהם, למציאת דיוג, לשלום בית, מה שצריך. בזכות הנדק רבי חיים פינטו".

את ילדותו העביר כאמור בשיכון כנען. "תמיד שואלים אותי, 'אתה צפתי?', ואני עונה 'לא, אני משיכון כנען'. שיכון עולים, רובם המכריע ממרוקו. חלקם מרוג'ניה, תוניס או 'ג'בה. כולם עם כולם", הוא משחזר את ההווי השכונתי, "גם המשפחה של אמא שלי גרה בשכונה והיית הרבה יחד".

למרות קשיי הקליטה והעול הכלכלי, הוריו השקיעו את כל הונוס וטרעם בחינוך לילדיהם. בתיכון למד סיבוני בבית הספר העיוני בצפת.

"ני שאני היום – מושפע קודם כול מהילדות שלי בשיכון כנען. הכול נובע משם", מצביע פרופ' גבי סיבוני על היסודות שעליהם מתבססת השקפת עולמו. "כששאלו פעם את ראש העיר שדרות, אלון דויד, מאיפה העוצמה של התושבים, הוא ענה 'מהסבתות'. הסבתות שעלו לארץ, והן פשוט חיו, התפרנסו ונידלו כאן משפחה באמונה פשוטה, זה הבית. ככה בדיוק הייתה סבתא שלי", הוא משתף, "לסבתא חסיבה וגם להורים שלי לא היה שום חוזה עם המדינה ושום נעליים. הם חיו פה, אהבו את הארץ, באו לכאן להכות שורשים ולהישאר לתמיד. זה חוסן פנימי שהם שידרו לנו, הילדים, וזה נכנס לי בדם. פתחת את הספר החדש שלי בילדות שלי, כדי שאנשים יבינו מאיפה הגעתי לעמדות שלי, ולמה אני נטמח על מדינת ישראל בגאווה גדולה וכל שום תנאים".

ספר החדש "מכנען – מהשיכון לתיקון" (הוצאת קוראים) של אלון. משנה כטייל' פרופ' גבי סיבוני, לשעבר מפקד סיירת גולני, חוקר בנושא צבא. ביטחון ואסטרטגיה, מנהגים ומוסמחה לביטחון סייבר, וצא לאור ממש בימים אלה. בספר פורס סיבוני את משנתו בתחומי הביטחון הלאומי, מצביע על כשלים במערכת הביטחונית ומשדרש את תפיסת הביטחון של ישראל, ובתוך כל אלה משתף בסיפור חייו. "הילדות שלי ובני המשפחה שלי הם חלק בלתי נפרד מהמשנה המדינית והביטחונית שלי", הוא מסכם את ליבת הדברים.

סיבני בן 69. נשוי לליאת וחושב כוכב יאיר הבורגנית, אך ראשית חייו הייתה בשיכון כנען בצפת. הוריו מכלוף וזלן עלו ממרוקו בשנת 1955 עם שלושה ילדים: שמואל, דניאל ומיכאל. סיבוני נולד בארץ. "אני בן חקונים. ההורים שלי קבעו את ביתם בשיכון כנען. שם נולדתי ושם גדלתי".

איך היו קשיי הקליטה בארץ? "באותן שנים איך לא תהיה יותר מדי, פשוט חיו ועשו מה שצריך. אבא שלי היה חייט במקצועו. בקובלנקה הוא ניהל מתפרה ושם גם פגש את אמא, שעבדה כחופרת יחד

